

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ

Nom i cognoms

NIF

Carrer/núm.

Ciutat

Codi Postal

Telèfon

Correu electrònic

Modalitat d'inscripció:

● General (36,10 €)

● Estudiants, aturats* i jubilats* (18,05 €)

● Personal de la Institució**

* Amb la presentació de l'acreditació corresponent

** Subjecte a la disponibilitat de places

D'acord amb la llei 15/1999 de protecció de dades de caràcter personal, les vostres dades personals formen part d'un fitxer automatitzat. Aquest fitxer compleix amb les mesures i nivells de seguretat exigits per la llei.

Pagament per ingrés bancari:
"la Caixa", c/c 2100-3236-89-2200098427, codi *Humorgràfic*

Cal retornar la butlleta d'inscripció juntament amb el comprovant de l'ingrés a la Secretaria de les Jornades per correu postal (carrer de Santa Llúcia, 1, 08002 Barcelona), per Fax (93 317 83 27) o per correu electrònic (shb@bcn.cat).

LLOC DE CELEBRACIÓ

Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona

Sala d'Actes Agustí Duran i Sanpere
Carrer de Santa Llúcia, 1
08002 Barcelona

INSCRIPCIONS

Termini:

Del 2 d'abril al 8 de maig de 2013

Import:

General, 36,10 €

Estudiants, aturats i jubilats, 18,05 €

Places limitades

Pagament:

Per ingrés bancari a "la Caixa":

c/c 2100-3236-89-2200098427

codi *Humorgràfic*

Formalització:

Cal retornar la butlleta d'inscripció juntament amb el comprovant de l'ingrés a la Secretaria de les Jornades, carrer de Santa Llúcia, 1, 08002 Barcelona.

Telèfon: 93 256 22 55

Fax: 93 317 83 27

shb@bcn.cat

SEMINARI
D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

Jornades d'història de l'humor gràfic a Barcelona

Coordinadors:
Santi Barjau, Antoni Guiral i Eloïsa Sendra
15 i 16 de maig de 2013

L'humor gràfic té una llarga tradició a Barcelona, i l'Arxiu Històric de la Ciutat ha ingressat, al llarg de la seva existència, importants fons i col·leccions de dibuixos realitzats per autors barcelonins o editats a la ciutat, no sols en revistes humorístiques o satíriques adreçades al públic adult i a l'infantil, sinó també dins la premsa d'informació general i en l'àmbit de la publicitat.

Malgrat alguns antecedents a cavall dels segles XVIII i XIX –gravats polítics, plec de cordill–, és a la segona meitat del Vuitcents quan el dibuix humorístic comença a ser freqüent i a constituir una veritable disciplina amb la creació de les primeres revistes satíriques il·lustrades. Publicacions com *Don Dinero* (1858) combinen imatges litogràfiques amb textos d'intencionalitat política o de crítica social, i revistes com *El Tiburón* (1863), *Un tros de paper* (1865), pionera en l'ús del català, o *La Flaca* (1869), sorgida després de la Revolució de Setembre, obren el camí a publicacions més cèlebres, com *La Campana de Gràcia* (1870) o *L'Esquella de la Torratxa* (1872), que s'anaren editant fins entrat el segle XX. Unes i altres van ser escola de dibuixants que, al llarg d'aquesta darrera centúria, han alimentat una gamma de productes cada vegada més diversificada. L'evolució dels gustos, la censura, sempre present, o els canvis tecnològics a les indústries gràfiques, que influeixen en la reproducció dels originals, són factors a tenir en compte a l'hora d'apreciar els dibuixos com a expressió dels artistes i alhora mirall de la societat. Els objectius de les jornades, organitzades amb la col·laboració de l'associació Tantatinta, són impulsar l'estudi i millorar el coneixement dels dibuixants que han conreat l'humor gràfic a Barcelona durant els segles XIX i XX i posar en valor els fons documentals resultants en tant que elements patrimonials de la ciutat. El programa aborda en primer lloc aquest caràcter patrimonial i els problemes que planteja la conservació i difusió dels dibuixos, i tracta després monogràficament algunes manifestacions significatives al llarg de la història: el dibuix publicitari, l'eclosió de la caricatura a la premsa política al segle XIX, i la resposta dels dibuixants a les conjuntures polítiques de la postguerra, el ple franquisme i l'adveniment de la democràcia, amb una particular atenció a les revistes infantils. La situació actual de l'humor gràfic com a disciplina serà objecte d'un debat amb participació de cinc dibuixants en actiu a Barcelona, i Josep M. Cadena, tot un referent en l'estudi i la divulgació de la matèria, culminarà l'activitat amb una conferència sobre les caricatures dels alcaldes de Barcelona al llarg del temps.

15.05.13

9.30 h Inauguració
Josep Lluís Alay, director de Patrimoni,
Museus i Arxius de l'Ajuntament de
Barcelona, Antoni Guiral, associació
Tantatinta i Xavier Tarraubella, director de
l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona

SESSIÓ I

10 h **Els dibuixos per a publicacions periòdiques
com a elements de patrimoni**
Eloïsa Sendra i Santi Barjau
(Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona)

11 h Descans

11.30 h Taula rodona:
**La conservació i la difusió del patrimoni
humorístic**
Participants:
Eloïsa Sendra (Arxiu Històric de la Ciutat
de Barcelona), Francesc Quílez (Museu
Nacional d'Art de Catalunya),
Ramon Serra Massana, col·leccionista,
i José Luis Martín, dibuixant
Moderador:
Santi Barjau (Arxiu Històric de la Ciutat
de Barcelona)

13 h **La Memòria dels Dibuixants:
projecte de recuperació històrica**
Jordi Artigas, historiador

SESSIÓ II

16.30 h **L'empenta inicial del segle XIX:
Tomàs Padró a La Flaca (1868-1874)
i l'eclosió de la caricatura a la premsa
política**
Jaume Capdevila "Kap", dibuixant

17.30 h **L'Humor gràfic a la publicitat (segles XIX i XX)**
Ricard Mas, historiador i crític d'art

18.30 h Debat

16.05.13

SESSIÓ III

9:30 h **La complexa postguerra:
TioVivo, cinc dibuixants a contracorrent**
Antoni Guiral, dibuixant

10:30 h **La Transició Democràtica:
Perich, entre Cavall Fort i Por Favor**
Rai Ferrer, periodista, historiador
i dibuixant

11:30 h Descans

12:00 h **L'Infantil / Tretzevents, Cavall Fort i Patufet:
revistes infantils en català en ple
franquisme**
Jordi Riera, estudiós i divulgador del còmic
i de l'humor gràfic

13:00 h Debat

SESSIÓ IV

16:30 h Debat:
La situació actual de l'humor a Barcelona
Amb la participació dels dibuixants:
Alfons López, Miguel Ferreres, Toni Batllori
i Manel Fontdevila
Moderador:
Jaume Capdevila "Kap", dibuixant

18:00 h Conferència de clausura:
Els alcaldes de Barcelona en caricatura
Josep M. Cadena, periodista i tractadista
sobre l'humor gràfic

19:00 h Cloenda
Jaume Ciurana, tinent d'alcalde de Cultura,
Coneixement, Creativitat i Innovació,
Joaquim Borràs, Arxiver en Cap de
l'Ajuntament de Barcelona i
Xavier Tarraubella, director de l'AHCB

Ajuntament de
Barcelona

ARXIU HISTÒRIC
DE LA CIUTAT
DE BARCELONA

Jornades d'història de l'humor gràfic a Barcelona

Butlleta d'inscripció

15 i 16 de maig de 2013